

Povzetek revizijskega poročila *Obvladovanje denarnih tokov skupine HSE zaradi investicije v blok 6*

Računsko sodišče je revidiralo poslovanje družbe Holding Slovenske elektrarne, d. o. o. (v nadaljevanju: družba HSE), Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije (nadaljevanju: AUKN) in Slovenske odškodninske družbe, d. d. (v nadaljevanju: SOD) oziroma družbe Slovenski državni holding, d. d. (v nadaljevanju: SDH) pri obvladovanju denarnih tokov skupine Holding Slovenske elektrarne (v nadaljevanju: skupina HSE) zaradi investicije v blok 6.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti obvladovanja denarnih tokov skupine HSE zaradi investicije v blok 6 v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2014.

Predračunska vrednost investicije v blok 6 se je v Noveliranem investicijskem programu, revizija številka 6 glede na vrednost v Noveliranem investicijskem programu, revizija številka 5 povečala za 125.965 tisoč evrov in znaša 1.428.457 tisoč evrov, s tem pa presega vrednost 1.302.747 tisoč evrov, ki je določena v Zakonu o poročstvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v vrednosti 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj, d. o. o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrani Šoštanj (v nadaljevanju: ZPODPTEŠ). To pomeni, da družba HSE z ukrepi v okviru aktivnega nadzora investicije kljub izvedenim aktivnostim za znižanje vrednosti glavne tehnološke opreme in stroškov njene montaže ni zagotovila izpolnitve pogoja glede vrednosti investicije, ki je bil določen ob izdaji državnega poročstva za izvedbo investicije v blok 6.

Na podlagi primerjave različnih napovedi stroškovne cene premoga izhaja, da družba HSE kot večinska lastnica družbe Premogovnik Velenje, d. d. (v nadaljevanju: Premogovnik Velenje) z nadzorom njenega poslovanja ni poskrbela, da bo dosežena predvidena stroškovna cena premoga 2,25 evra/GJ, ki je upoštevana pri izračunu finančnih učinkov obratovanja bloka 6, s tem pa tudi ni zagotovila izpolnitve pogoja glede cene premoga, ki je bil ob izdaji državnega poročstva za izvedbo investicije v blok 6 določen v ZPODPTEŠ.

Na podlagi primerjave različnih napovedi cen električne energije se je kot neobvladljivo izkazalo tveganje, da predvidene prodajne cene električne energije, ki so upoštewane pri izračunu finančnih učinkov obratovanja bloka 6, ne bodo uresničene. Prav tako obstaja tveganje, da dodatni predvideni prihodki od zakupa moči za zagotavljanje sistemskih storitev v elektroenergetskem sistemu v obdobju obratovanja bloka 6 ne bodo realizirani v načrtovanem obsegu.

Družba HSE pri nadzoru izvedbe investicije v blok 6 ni zagotovila, da bi bilo poslovanje družbe Termoelektrarna Šoštanj, d. o. o. (v nadaljevanju: družba TEŠ) po začetku obratovanja bloka 6 pozitivno, to pa bo negativno vplivalo na zmožnost doseganja načrtovanih finančnih učinkov investicije v blok 6 in zagotavljanja zadostnega denarnega toka celotne skupine HSE. Ker napovedi prodajne cene električne energije in nabavne cene premoga iz Noveliranega investicijskega programa, revizija številka 6 niso uresničljive, tudi načrtovan poslovni izid družbe TEŠ ni uresničljiv, zato obstaja tveganje, da družba TEŠ ne bo mogla zagotoviti lastnih sredstev za poplačilo obveznosti in bosta morali manjkajoča finančna sredstva zagotoviti družba in skupina HSE.

Družba HSE je do konca leta 2014 za investicijo v blok 6 z dokapitalizacijo družbe TEŠ in s pogodbami o prevzemu dolga zagotovila 414.777 tisoč evrov, kar je za 13.275 tisoč evrov več lastniških virov financiranja, kot je načrtovano z Noveliranim investicijskim programom, revizija številka 6. Družba HSE je zaradi vzpostavljenih ustreznih podlag za pridobitev potrebnih informacij o finančnem stanju družb skupine HSE v obdobju od leta 2012 do leta 2014 obvladovala likvidnostno tveganje, pri tem pa se je za pravočasno zagotovitev lastniških virov financiranja za investicijo v blok 6 zadolžila in prodala poslovni delež v odvisni družbi v skupnem znesku 218.711 tisoč evrov, vendar teh virov financiranja za investicijo v blok 6 s poslovnim načrtom ni načrtovala. Zaradi neobvladovanja tveganj glede načrtovanja in uresničitve denarnega toka pri investiciji v blok 6 sta družba in skupina HSE morali odmakniti načrtovane investicije v ocenjenem znesku 838.338 tisoč evrov.

Družba HSE do leta 2013 ni imela izdelanega nobenega scenarija za zagotovitev pozitivnega denarnega toka, v letu 2013 je pristopila k njegovi izdelavi, vendar pa ukrepov do julija 2014 ni finančno ovrednotila. V letu 2014 sta družba in skupina HSE izvajali racionalizacijo in optimizacijo poslovanja, vendar pa se ne da presoditi, v kakšnem deležu sta družba in skupina HSE dosegli znižanje stroškov poslovanja glede na rezultat iz študije, ki predvideva, da je v skupini HSE mogoče znižati stroške poslovanja v znesku 45.400 tisoč evrov na letni ravni. Družba HSE v obdobju od leta 2012 do leta 2014 ni imela izdelanega učinkovitega in preglednega upravljanja družb znotraj skupine HSE, kar se je izkazalo pri vodenju investicije v blok 6, kjer informacije niso bile zanesljive, zato ni imela ustreznih pogojev za sprejem optimalnih odločitev glede izvajanja in financiranja investicije v blok 6.

AUKN in SOD sta s sprejemom kodeksa in priporočil zagotovili pogoje za pridobitev ustreznih informacij o poslovanju družbe in skupine HSE ter omogočili izvajanje nadzora nad družbo pri sprejemanju odločitev, vendar v letih 2012 in 2013 od družbe HSE nista zahtevali poročil, na podlagi katerih bi lahko analizirali, ali so zagotovljena zadostna finančna sredstva skupine HSE zaradi investicije v blok 6 ter kakšne ukrepe bi lahko skupina HSE izvedla za zagotovitev večje učinkovitosti in preglednosti upravljanja družb v okviru skupine HSE, kot tudi nista zahtevali predložitve razvojnega načrta skupine HSE. SOD je šele januarja 2014 sprejela sklepe, s katerimi je od družbe HSE zahtevala izvedbo aktivnosti, ki omogočajo SOD oziroma SDH hitrejšo pridobitev ustreznih informacij o poslovanju družbe in skupine HSE ter izvajanje boljšega nadzora nad družbo.

AUKN je pripravila Strategijo upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije, vendar ni pripravila analize in finančno ni ovrednotila vseh prednosti in slabosti obstoja dveh ločenih energetskega stebrov. AUKN in SOD oziroma SDH v obdobju od leta 2012 do leta 2014 nista imeli izdelanega nobenega scenarija z ukrepi, ki jih bi izvedli v primeru ugotovitve, da bo investicija v blok 6 povzročila družbi in skupini HSE negativni denarni tok.

Računsko sodišče je od družbe HSE in SDH zahtevalo *predložitev odzivnih poročil*, v katerih morata izkazati popravljalne ukrepe. Popravljalni ukrepi družbi HSE se nanašajo na pripravo načrtov aktivnosti za zagotovitev izvedbe ukrepov finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje in družbe TEŠ, za doseglo učinkovitejše koordinacije med obvladujočo družbo in odvisnimi družbami skupine HSE, za ureditev razmerja z Republiko Slovenijo in posojilodajalkami glede izpolnjevanja pogojev iz ZPODPTEŠ oziroma posojilnih pogodb ter za preveritev odgovornosti organov upravljanja in nadzora družb HSE in TEŠ. Popravljalni ukrep SDH pa se nanaša na predložitev Razvojnega načrta skupine HSE.

Računsko sodišče je družbi HSE in SDH podalo tudi *priporočila* za ureditev poslovanja skupine HSE, da bo ta v prihodnosti zagotavljala pozitiven denarni tok.

Ljubljana, 15. septembra 2015